

Kinderdagverblijf Heppienest

Pedagogisch beleidsplan

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Visie op pedagogiek en samenwerking met de ouder	4
3. Pedagogische basisdoelen	5
4. Pedagogische basisdoelen binnen Heppienest	7
5. De 10 pedagogische handvatten van Heppienest	11
6. De ontwikkeling van het kind	12
7. Stamgroepen	14
8. Werkwijze – dagindeling	16
9. Ruimte en inrichting	18
10. Vier-ogen principe	20
11. Aandacht voor kwaliteit en stabiliteit	21

1. Inleiding

Heppienest is een professioneel kinderdagverblijf dat kinderen van 0 tot 4 jaar gedurende een aantal dagen per week een Heppie opvang biedt. De opvang voldoet aan alle wettelijke normen die gemeente en rijksoverheid aan goede kinderopvang stellen. Binnen Heppienest werken gediplomeerde pedagogische medewerkers.

Voor de medewerker geeft het beleidsplan duidelijkheid over het te voeren beleid. Voor de ouder biedt het de mogelijkheid om kennis te nemen van het pedagogisch beleid. De ouder heeft als belangrijke taak om een goede overdracht te geven van de thuissituatie aan de medewerkers, zodat er een goede samenwerking ontstaat. Zo geven de pedagogisch medewerkers een goede overdracht aan de ouder wat er leeft en speelt op ons kinderdagverblijf.

Wij gaan uit van de vier pedagogische basisdoelen van opvoeding van kinderen in een gezin en kinderopvang van professor J.M.A. Riksen-Walraven. Wij bieden kinderen een gevoel van – emotionele – veiligheid, geven ze de gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke en sociale competenties en bieden ze de kans om zich de waarden en normen van onze samenleving eigen te maken.

Het pedagogisch beleid blijft aan verandering onderhevig en wordt jaarlijks tegen het licht gehouden en waar nodig herzien. Zijn er opmerkingen, aanvullingen of suggesties, dan vernemen wij die graag.

Heppie groet,

Heleen Dasberg-Hylkema
Judith Geenen
Team Heppienest

NB.

Waar PM in de tekst staat wordt de Pedagogisch Medewerk(st)er bedoeld.

Waar ouder in de tekst staat worden de ouders, verzorger(s) bedoeld.

Waar het kind in de tekst staat wordt hij of zij bedoeld.

2. Visie op pedagogiek en samenwerking met de ouder

Wat is pedagogiek eigenlijk? In de Van Dale staat dat het de leer van de opvoeding is. Op de website van de Vrije Universiteit van Amsterdam staat het volgende: Pedagogiek staat voor het gericht beïnvloeden van kinderen en volwassenen door middel van opvoeden, onderwijs geven of verzorgen. Kortom, pedagogiek is de basis van de kinderopvang.

De pedagogisch medewerker is in onze ogen de beroepsopvoeder. In de eerste vier levensjaren wordt een fundament gelegd voor de persoonlijkheid, wij voelen ons daar samen met de ouder medeverantwoordelijk voor.

Het kinderdagverblijf is een verlengstuk van thuis, een liefdevolle en stimulerende leefomgeving waar kinderen zich prettig en veilig voelen.

De ouder moet de zekerheid hebben dat het kind ook in hun afwezigheid een veilige opvang en verantwoorde (ontwikkelingsgerichte) opvoeding wordt geboden. Het kind moet erop vertrouwen dat het in de afwezigheid van zijn ouder het kind kan terugvallen op een vertrouwde beroepsopvoeder om onbekommerd de omgeving te verkennen en te leren van de omgang met leeftijdgenootjes.

Wij vinden het belangrijk om een goede samenwerking met de ouder op te bouwen en zetten ons hiervoor van harte in. Wij horen graag van de ouder hoe zij thuis omgaan met het kind, hoe het kind thuis speelt, zich ontwikkelt en hoe het kind zich voelt. Betrokkenheid van de ouder bij de opvang levert een waardevolle bijdrage aan de relatie tussen opvang en thuis. Betrokkenheid van de ouder wordt zeer gewaardeerd en zien wij als een "must". Door een goed overleg met elkaar kan de verzorging en de begeleiding goed op elkaar worden afgestemd. Het is van belang gedrag van een kind te begrijpen, zodat er adequaat op het gedrag gereageerd kan worden. Door een goede uitwisseling, over vaak juist de dagelijkse dingen, kunnen wij er samen voor zorgen dat alle kinderen met plezier naar Heppienest komen.

3. Pedagogische basisdoelen

Wij gaan uit van de vier pedagogische basisdoelen, zoals die zijn opgesteld door de eerste hoogleraar kinderopvang in Nederland, Professor J.M.A. Riksen-Walraven. De opvoedingstheorie van Riksen-Walraven ligt ten grondslag aan de Wet kinderopvang en de beleidsregels kwaliteit kinderopvang.

Zij kwam tot de volgende doelen als het gaat om het (mede) opvoeden van kinderen:

1. een gevoel van – emotionele – veiligheid.
2. gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van een persoonlijke competentie.
3. gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van sociale competentie.
4. de kans creëren om zich waarden en normen eigen te maken, alsmede de cultuur van de samenleving; socialisatie.

1. Een gevoel van emotionele veiligheid

Jonge kinderen moeten zich veilig en beschermd voelen. Pas wanneer het kind zich veilig voelt kan het zich ontwikkelen en spelenderwijs de mensen en de wereld om zich heen ontdekken. In de kinderopvang wordt het gevoel van veiligheid grotendeels bepaald door drie dingen: de PM, het contact met andere kinderen en de ruimte/omgeving. Hoe bekender deze zijn, hoe veiliger een kind zich voelt. Een ander punt dat bijdraagt aan het gevoel van veiligheid is de dagelijks terugkerende regelmaat van een vaste dagindeling.

2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van een persoonlijke competentie

Persoonlijke competenties kan men onderverdelen in verschillende persoonskenmerken, zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden. Het " bezig zijn" van een kind kan op allerlei gebieden zijn; vaardigheden onder de knie krijgen, zelfvertrouwen op bouwen, het leren van taal, de motorische ontwikkeling en cognitieve vaardigheden, kortom iets leren! De kunst is om als PM goed te kijken en luisteren naar de kinderen en aan te sluiten bij dat, waar zij mee bezig zijn. De PM probeert zoveel mogelijk kindvolgend te werken.

3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van een sociale competentie

Het begrip sociale competentie omvat een scala aan sociale kennis en vaardigheden, bijvoorbeeld het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan groepsgebeurtenissen biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Uiteraard ook de omgang met de PM stimuleert deze competentie, zij stimuleren de kinderen om elkaar te helpen en naar elkaar te luisteren. Het geeft kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

4. De kans creëren om zich waarden en normen eigen te maken, alsmede de cultuur van de samenleving; socialisatie.

Leren wat wel en niet mag: hoe je sociaal acceptabel te gedragen. Spelenderwijs en in de dagelijkse omgang met de kinderen proberen wij ze bij te brengen hoe ze kunnen functioneren in een groter geheel: in de groep, in ons kinderdagverblijf, in de maatschappij. Wij laten de kinderen kennismaken met grenzen, normen en waarden en met de gebruiken en omgangsvormen in onze samenleving.

De meest positieve en effectieve manier om gewenst gedrag van kinderen aan te moedigen is om ze te belonen. Kinderen reageren positief op complimentjes, aandacht en aanmoedigingen. Ze voelen zich gerespecteerd en hun gevoel van eigenwaarde groeit.

4. Pedagogische basisdoelen binnen Heppienest

Hoe werken wij met de basisdoelen op ons kinderdagverblijf?

1. Een gevoel van emotionele veiligheid

Wij vinden het heel belangrijk dat kinderen zich veilig bij ons voelen. Dit begint al bij het wennen op ons kinderdagverblijf. Op het moment dat een kind voor het eerst bij ons op het kinderdagverblijf komt, nemen we uitgebreid de tijd om samen met de ouder de gewoontes en bijzonderheden van het kind te bespreken. Wij bespreken de dagindeling en in hoeverre het kind hierin mee kan gaan (dit hangt vooral af van de leeftijd van het kind). In totaal went een nieuw kind drie keer, voordat het een hele dag aanwezig zal zijn op Heppienest. Kinderen die al bij ons op het kinderdagverblijf zijn en naar een volgende groep gaan, gaan ook drie keer wennen, voordat ze volledig overgaan naar de nieuwe groep.

De eerste keer wennen is een uur, zodat er afscheid genomen kan worden en het kind snel weer opgehaald wordt, zodat het vertrouwen opbouwt. Bij een nieuw kindje is de ouder er eerst even bij en bij een kindje dat naar een andere groep blijft de vaste PM nog even op de groep. De tweede keer wennen blijft het kind drie uur wennen op de groep en eet het voor de eerste keer mee (het kind dat van de ene naar de andere groep overgaat hoort hetzelfde lied en merkt dezelfde rituelen; bijvoorbeeld met zijn allen opruimen voor het aan tafel gaan). De derde keer wennen is een korte dag waarin geslapen wordt op de nieuwe groep. Er wordt goed naar het kind gekeken, mocht er meer wentijd nodig zijn, dan wordt dat ingebouwd (door bijvoorbeeld met de ouder kortere dagen of extra dagen af te spreken, hetzij met de betreffende groepen te kijken wat er nog mogelijk is). Kinderen herkennen door het wennen de PM, de andere kinderen en de ruimte.

Wat kinderen precies nodig hebben om zich emotioneel veilig te voelen is natuurlijk afhankelijk van hun leeftijd. In ieder geval willen wij een huiselijke, gezellige en ontspannen sfeer neerzetten. Hoe jonger de kinderen, hoe belangrijker de structuur en rust. Dit zie je ook terug bij ons op Heppienest. De kinderen op de babygroepen volgen het ritme dat ze thuis hebben, zodat het veilig en vertrouwd voelt. Terwijl de dreumesen en peuters het ritme van Heppienest volgen, zij kennen de PM, de ruimtes en de structuur van de dag en ondernemen vaker in groepsverband activiteiten. De namen van alle kinderen worden spelenderwijs geleerd door vaak het “goedemorgenliedje” te zingen. Zo kunnen de kinderen elkaar aanspreken en voelen ze zich gezien en thuis.

De PM heeft een open houding en is handelingsbekwaam. Wanneer er met een kind gesproken wordt, wordt er met respect, aandacht en op ooghoogte naar een kind geluisterd en gesproken. De PM speelt en zit zoveel mogelijk op de grond. De PM gaat naar het kind toe, of andersom, om met elkaar te praten. De PM vertelt zoveel mogelijk wat er gaat gebeuren, zo worden de situaties voorspelbaar en overzichtelijk voor het kind. Wij vinden het belangrijk dat het kind zich veilig genoeg voelt om fouten te maken. Alleen door spelenderwijs fouten te maken kan het zich vrij ontwikkelen. Daarbij kunnen de kinderen rekenen op de PM die er altijd is als veilig

en vertrouwd baken. Voor een duwtje in de rug, voor een knuffel, om het kind op te vangen als het even niet lukt en om te laten weten hoe trots ze op het kind is.

De PM zorgt ervoor dat de ruimte goed is ingericht, dat er gezellige, knusse hoekjes zijn, zodat het bij de leeftijd van de kinderen past. De PM begeleidt de interacties tussen de kinderen. Zij zorgt dat het contact met andere kinderen in goede banen wordt geleid, dat er gezellig contact is tussen de kinderen, dat er hulp is bij emotionele gebeurtenissen. Ook biedt zij een vaste volgorde aan bij allerlei gebeurtenissen van de dag (structuur). Op alle groepen zingen ze bijvoorbeeld voor elke maaltijd een vast liedje, zodat een kind weet wat er gaat gebeuren. Het is van belang dat er oog is voor de behoeften van een kind, rekening houdend met stemming, karakter, eigenheid, ontwikkelingsfase, het serieus nemen van emoties en dat de PM daar tijdig op inspeelt.

2. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van een persoonlijke competentie

We bieden kinderen de gelegenheid om hun persoonlijke competenties, zoals flexibiliteit en zelfvertrouwen, te ontwikkelen, om kinderen in staat te stellen om allerlei typen problemen adequaat aan te pakken en zich goed aan te passen aan veranderende omstandigheden.

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en gaan graag op onderzoek uit. Door het aanbieden van veel verschillende soorten activiteiten, kunnen kinderen zich op meerdere aspecten ontwikkelen. Te denken valt aan buiten spelen, gym, muziek, knutselen. Wij vinden het heel belangrijk dat er geen overdaad aan speelgoed aanwezig is op de groepen. Kinderen kunnen ook juist vanuit hun fantasie een heel mooi eigen spel ontwikkelen. Wel willen we ze met verschillende soorten speelgoed prikkelen, het speelgoed wordt wisselend aangeboden, het rouleert tussen de groepen.

De PM praat veel, luistert, leest voor, herhaalt veel, geeft kinderen alle ruimte en gelegenheid om zich te bewegen, laat de kinderen spelen met verschillende materialen, zingt, knuffelt, maakt muziek, doet kiekeboe spelletjes of organiseert een verkleedpartij. Een kind leert eigenlijk overal van!

De PM heeft respect voor de autonomie van een kind. Zij nodigt de kinderen uit hun eigen inbreng te hebben in welke situatie dan ook. Dit kan door veel te vragen en niet altijd zelf met oplossingen te komen en door kinderen te prikkelen zelf ideeën en oplossingen aan te dragen. Kinderen hebben vanuit zichzelf heel veel leuke ideeën, kunnen goede oplossingen aandragen en creatief zijn. Kinderen groeien wanneer ze hier zelf invloed op hebben en ze leren er van, ook wanneer het niet gaat zoals ze zelf bedacht hebben.

De benadering vanuit de PM is positief, geeft veel complimentjes, laat de kinderen veel zelf doen/ontdekken, probeert om grenzen te laten verleggen, keuzes te geven en zo een "eigenheid" te laten ontwikkelen. Het beleven en bezig zijn vinden wij belangrijker dan het resultaat. Bij de peutergroepen zie je de zelfredzaamheid zichtbaar snel toenemen. Kinderen helpen mee met het uitdelen van de bakers, smeren zelf hun brood, gaan zelfstandig naar de wc, maken zelf hun gezicht schoon, kiezen

zelf hun liedjes uit, leren opruimen en worden gestimuleerd om zichzelf aan- en uit te kleden. Op de babygroepen en dreumesgroep zijn ze hier ook al mee bezig; zelf een fles vast houden, aangeven welk liedje ze willen zingen door een beweging van het liedje na te doen, aangeven dat ze een vieze luier hebben, de keuze mogen maken om buiten of binnen te spelen. Iets wat op eigen tempo mag, geeft zelfvertrouwen en leidt tot meer initiatieven.

3. Gelegenheid bieden tot het ontwikkelen van een sociale competentie

Een sociale competentie is eigenlijk niets anders dan het leren omgaan met anderen. Een kind jonger dan een jaar heeft vooral contact met de volwassenen om zich heen. Tegen de tijd dat een kind ongeveer een jaar is krijgt het belangstelling voor andere kinderen en gaat het met andere kinderen spelen. Eerst naast elkaar, later met elkaar.

Doordat er op een groep meerdere PM werken, zijn er verschillende manieren van aanpak (altijd in overleg) en dus worden er meerdere ervaringen opgedaan. Wel allemaal binnen de gelijke basis van: respect, openheid en vriendelijkheid. Er wordt goed gelet op de veiligheid, zelfstandigheid, het zelf oplossend vermogen en de interactie wordt gestimuleerd.

Kinderopvang in het algemeen is een ideale beginsituatie voor kinderen om te oefenen met sociale vaardigheden. Op Heppienest ervaren wij dat het vaak de eerste keer is, dat kinderen in aanraking komen met meerdere leeftijdsgenootjes tegelijkertijd. Hier leren ze de beginselen van vaardigheden als samen spelen, delen en rekening houden met anderen. Wij hebben bewust voor horizontale (lees: zelfde leeftijd) groepen gekozen om de sociale competentie te bevorderen.

De taak van de PM is de verbondenheid in de groep te stimuleren, een "wij-gevoel" te creëren door rituelen en positiviteit. De kinderen leren hoe ze samen (vrij) kunnen spelen, door bijvoorbeeld een (groeps-) activiteit aan te bieden, een oneenigheidje zelf goed te laten maken/oplossen, gedrag te benoemen, het delen van speelgoed stimuleren, de kinderen te leren om te wachten op elkaar, samen laten opruimen, enz. Wij vinden het belangrijk om vriendschappen tussen kinderen te ondersteunen.

4. De kans creëren om zich waarden en normen eigen te maken, alsmede de cultuur van de samenleving; socialisatie

Het gaat hier vooral om de vraag wat wel en niet mag en hoe men zich behoort te gedragen. Wij streven er naar wat "normaal" is, dus wat breed wordt geaccepteerd en gewaardeerd. Kinderen leren geleidelijk om te functioneren in een groep waartoe ze behoren en in een groter geheel. Er zijn regels waarvan iedereen wil dat een kind zich daaraan houdt (bijvoorbeeld "een ander geen pijn doen").

De PM zal rekening houden met het feit dat het bepalend is wat zij en de ouder hebben mee gekregen in hun opvoeding aan normen en waarden. Hierbij valt te denken aan godsdienst, omgaan met vriendschappen en conflicten, taalgebruik, respect hebben voor elkaar en elkaars spullen. Open communicatie tussen de PM en ouder is hier van groot belang. De ene ouder zal meer belang hechten aan het respect bijbrengen voor de natuur, de ander aan netjes omgaan met spullen van een ander, de

ander waardering bijbrengen voor kunst. Ieder kind is uniek en krijgt vanuit huis eigen normen en waarden mee. Wanneer gezinnen afkomstig zijn uit een heel andere cultuur, zullen wij daar ook rekening mee houden en respecteren.

Wij vinden het belangrijk dat er een aantal momenten op de dag zijn dat kinderen met z'n allen aan tafel zitten om rustig te eten en/of te drinken. De kinderen leren op elkaar te wachten, totdat ze gaan eten en ook dat ze aan tafel blijven wachten tot iedereen klaar is. Er wordt niet gespeeld met speelgoed onder het eten en de groepsruimte is netjes opgeruimd met zijn allen, voordat we met zijn allen aan tafel gaan zitten.

Een kind leert respect voor anderen en zijn omgeving te hebben als het zelf met respect wordt behandeld. Dit proberen wij te bereiken door ons te verplaatsen in het gedrag van het kind en door duidelijk met het kind (indien mogelijk) te praten. De PM geeft zoveel mogelijk het goede voorbeeld - dit betekent dat de PM's ook met respect met elkaar omgaan en met de kinderen - hanteert duidelijke regels, legt uit waarom iets wel of niet mag, daarbij is een positieve benadering van belang. Hierbij hanteren wij normaal taalgebruik en praten we op ooghoogte.

5. De 10 pedagogische handvatten van Heppienest

Uitgangspunt is dat we het kind een veilige omgeving bieden, waardoor het kind zich persoonlijk en sociaal goed kan ontwikkelen en brengen het kind normale normen en waarden bij.

De pedagogisch medewerkers werken volgens de volgende 10 pedagogische handvatten van Heppienest.

- We zorgen voor een huiselijke, warme, veilige en liefdevolle omgeving.
- We overleggen met de ouder over de dagelijkse zorg en opvoeding van het kind op Heppienest.
- We werken dagelijks aan een positieve groepsdynamiek en behouden daarbij oog voor het kind als individu.
- We spelen, luisteren en praten met het kind op ooghoogte.
- We benaderen het kind consequent en positief.
- We werken volgens de drie R'en: rust, regelmaat en reinheid.
- We stimuleren de ontwikkeling van het kind spelenderwijs.
- We stimuleren beweging en gaan veel naar buiten.
- We stimuleren het kind om op eigen benen te staan.
- We bieden het kind activiteiten en wisselend speelgoed aan, passend bij zijn of haar ontwikkelingsfase.

6. De ontwikkeling van het kind

Mentorschap

Alle pedagogisch medewerkers van de groep bouwen met een kind een vertrouwensrelatie op en bieden daarmee sociaal-emotionele veiligheid om een kind goed te kunnen laten ontwikkelen. De mentor is één PM die werkt op de groep van het kind. De ouder wordt op de hoogte gebracht wie de mentor van het kind is. Bij de groepsintake krijgt de ouder te horen wie de mentor is. Wanneer een kind naar de volgende groep gaat, wordt dit meteen met de wemomenten bekend gemaakt. Zodat ouders direct ook op de volgende groep een vast aanspreekpunt hebben.

De mentor heeft verschillende taken: de mentor is het aanspreekpunt voor de ouder om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Eén keer per jaar vult de mentor in overleg met één van de andere PM van de groep het kindvolgsysteem in. Naast de dagelijkse overdrachtsmomenten heeft de ouder de mogelijkheid om één keer per jaar tijdens het 10-minuten gesprek de ontwikkeling van het kind uitgebreider te bespreken. Ook de overgang naar de volgende groep of basisschool/BSO wordt door de mentor begeleid.

Kindvolgsysteem

Ons kindvolgsysteem gebruiken wij om een kind planmatig te volgen en de ontwikkelingen van het kind te registreren. Er wordt geobserveerd op verschillende ontwikkelgebieden (motorische-, sociale- en cognitieve ontwikkelingen).

Door goed te kijken en te luisteren naar onze kinderen kan de PM aansluiten op de individuele behoeften van een kind en de ontwikkeling stimuleren. Ons uitgangspunt hierbij is dat wij kindvolgend werken en vinden dat kinderen leren door (samen) te spelen. Het stimuleren van de ontwikkeling van baby's, dreumesen en peuters gebeurt spelenderwijs.

De combinatie van ontwikkelingsgericht werken (ondersteund door het kindvolgsysteem) en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, vroegtijdig worden signaleerd. En dat de PM ook extra in kan zetten op talenten.

Wanneer ouder en kind op Heppienest zijn stemmen de pedagogisch medewerker en ouder met elkaar af over het welzijn van het kind zodat we met elkaar het kind optimaal kunnen begeleiden en verzorgen. Tijdens het 10-minuten gesprek zal jaarlijks het welbevinden, de basisbehoeftes en de ontwikkeling van het kind besproken worden. Het kindvolgsysteem is hierbij onderdeel van het gesprek. De ouder kan dit van te voren inzien en eventueel een foto van maken.

De doorlopende ontwikkellijn met het basisonderwijs vinden wij noodzakelijk. Wij hebben hiervoor een formulier dat de PM invult en met de ouder bespreekt. Voorzien van een handtekening van de ouder sturen wij dit formulier naar school en de eventuele BSO. Zo is er een goede overdracht van kennis aan het basisonderwijs en de BSO.

Signalerende functie

PM signaleert opvallend gedrag en maakt dit bespreekbaar met de ouder tijdens de overdrachtsmomenten. Wij vinden het belangrijk om een goed contact te hebben met de ouder over de ontwikkeling van het kind, zowel bij zorgen als bij talenten. Het gezamenlijk overleg biedt vaak al mogelijkheden om nog beter aan te sluiten bij een kind, maar soms is er meer nodig. Op de maandelijkse groepsbespreking met de PM en de directie bespreken wij alle kinderen. We kunnen (in overleg met de ouder) bepalen een kind op de eerder besproken ontwikkelpunten extra te observeren. Deze observatie(s) resulteren in een aantal aanbevelingen en adviezen om met het kind/ en of de situatie om te gaan. Dit kan bestaan uit een plan van aanpak voor op de groep en/ of een gezamenlijke aanpak met de ouder. In sommige gevallen is duidelijk dat wij het kind niet kunnen bieden wat het nodig heeft en meer specialistische hulp nodig is. We gaan dan in samenspraak met de ouder op zoek naar passende externe hulp die het kind, de ouder en ons verder kan begeleiden.

Iedere maand is er een groepsbespreking op iedere groep tussen de PM en de directie (pedagoog en coach). Tijdens deze groepsbespreking worden alle gedragingen van de kinderen besproken. Opvallende gedragingen/signalen nemen wij serieus. De PM signaleert naar aanleiding van de Meldcode (2013) deze opvallende en/of bijzondere gedragingen van kinderen en legt deze vast in de groepsmap en de notulen van de groepsbespreking. Wanneer nodig gaan we in gesprek met de ouder en zoeken we, indien noodzakelijk, een passende instantie die ons en de ouder verder kan begeleiden.

Twee keer per jaar, tijdens de teamvergadering, nemen wij de signalenlijst door die in het protocol “preventie kindermishandeling” staat. Zo kan men scherp blijven/op letten op de kinderen. Ook is daarin opgenomen hoe te handelen bij het vermoeden van een medewerker/ aanwezige die zich schuldig maakt aan kindermishandeling. Wij zullen altijd een melding doen bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van Onderwijs.

7. De stamgroepen

Er zijn twee babygroepen, één dreumesgroep en twee peutergroepen.

Babygroepen

Er zijn twee babygroepen met maximaal 9 kinderen per groep in de leeftijd van 0 tot 2 jaar met twee pedagogisch medewerkers.

Dreumesgroep

Er is een dreumesgroep met maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 1 tot 3 jaar met drie pedagogisch medewerkers.

Peutergroepen

Er zijn twee peutergroepen met maximaal 16 kinderen per groep in de leeftijd van 2 tot 4 jaar met twee pedagogisch medewerkers.

Samenwerking stamgroepen

Er wordt in ons kinderdagverblijf veel samengewerkt. Vooral de twee babygroepen (geel en rood) die bij elkaar op de verdieping zijn en de twee peutergroepen (oranje en blauw) die ook bij elkaar op een verdieping zijn, spelen regelmatig op elkaars stamgroep of in de speelzaal.

Stamgroepen zijn vaste groepen met een eigen groepsruimte. Het kind maakt in de week gebruik van hooguit twee verschillende groepsruimten. Bij activiteiten (kan ook vrij spel zijn) kunnen kinderen de stamgroep verlaten.

Een kind kan maar in één stamgroep zitten, maar kan wel van twee stamgroep ruimtes gebruik maken in een week. Het kan daarbij zijn dat de hele stamgroep in een andere ruimte zit of dat één of meerdere kinderen (op vertrouwde en/of vrijwillige basis) voor een dagje op een andere stamgroep speelt/ spelen. Bijvoorbeeld op vrijdag worden stamgroep oranje en stamgroep blauw samengevoegd in de groepsruimte van stamgroep oranje. De stamgroepen blijven dan compleet, maar zitten samen in één ruimte. Of bij de baby's zijn op een dag op de ene groep 10 kinderen en op de andere 8. Een kindje boven de één jaar gaat dan op de andere stamgroep spelen, zodat op beiden groepen 9 baby's zijn.

Wanneer de ouder extra opvang wil of een incidentele dag wil ruilen en er voor het kind geen plek is op de eigen stamgroep, dan mag het kind ook komen, de ouder tekent op het formulier voor de kleur groep. Voor baby's onder de nul jaar geldt dat gekeken wordt naar het aantal gezichten dat de baby die week ziet.

Verlaten stamgroep

De eet- en drinkmomenten vinden plaats op de eigen groep (met mooie dagen buiten).

Voor enkele activiteiten wordt de eigen groep verlaten. Deze activiteiten zijn o.a.:

- buiten spelen of wandelen;
- een activiteit met slechts enkele kinderen. Hiervoor wordt de ruimte in de gang bij de dreumesgroep gebruikt of een van de twee stamgroepen tijdens een knutselactiviteit bij de peuters;
- exploreren van de ruimte (van de "buren") bij de babygroepen, wanneer de schuifpui open staat is er meer bewegingsvrijheid;
- "koken" in de keuken;
- wanneer de peutergroepen een spelletjescircuit houden;
- gebruik maken van de speelzaal.

8. Werkwijze - dagindeling

Een dagindeling biedt de kinderen structuur en duidelijkheid. Voor de baby's hebben wij geen vaste schema's, maar wordt in nauw overleg met de ouder ingespeeld op de individuele basisbehoefte en welbevinden van lichamelijk contact, voeding en slaap van het kind. Over het algemeen krijgen baby's de voedingen bij ons tussen 9.00 en 17.00 uur. Naarmate het kind ouder wordt zal het kind steeds meer mee gaan in het vaste dagritme wat geldt op de dreumes-/peutergroepen.

Algemene dagindeling

7.30-9.30 uur: Kinderen worden gebracht op Heppienest. De ouder en de PM hebben contact over het kind en bespreken daarbij of er bijzonderheden zijn. De PM zegt samen met het kind de ouder gedag. Afscheid nemen is iets wat bij het leven hoort en is van belang om op een goede manier te leren.

7.30-8.00 uur: De groepen worden samengevoegd. Wanneer de naaste collega er ook is, geven de PM's elkaar een goede overdracht.

9.30 uur: De kinderen en de PM ruimen samen het speelgoed op. De kinderen gaan aan tafel om fruit te eten en water/ lauwe thee te drinken. Ze beginnen met het voorlezen van een boekje, een liedje te zingen of te kletsen. Na het "fruitliedje" gaan alle kinderen eten en drinken.

10.00 uur: Alle kinderen gaan naar de wc of worden verschoond. De kinderen die twee keer slapen gaan daarna lekker slapen. De andere kinderen gaan binnen of buiten spelen. De PM kan een activiteit aanbieden waar de kinderen voor kunnen kiezen of er mag vrij gespeeld worden.

11.30 uur: De kinderen beëindigen hun binnen- of buitenactiviteiten en gaan vrij spelen. De kinderen die geslapen hebben worden uit bed gehaald, aangekleed en gaan nog even vrij spelen.

11.45 uur: Vlak voor het eten wassen de kinderen hun handen en gaan daarna aan tafel om brood te eten en te drinken. De PM smeert aan tafel het brood met boter, zodat de kinderen zelf kunnen kiezen wat ze op hun brood willen. Sommige kinderen smeren al zelf hun brood. Ze krijgen eerst altijd een boterham met hartig beleg. Voordat er begonnen wordt met het eten, zingen wij eerst het "eetlied". Na de eerste boterham stimuleren wij de kinderen tot het drinken van een beker melk/water. Waarna ze verder gaan met het brood eten.

12.30 uur: Na het brood eten gaan de kinderen naar de wc of worden ze verschoond. De kinderen krijgen hulp bij het uitkleden/worden gestimuleerd om het zelf te doen en worden in hun slaapzak geholpen. De kinderen die al klaar zijn wachten, totdat de andere kinderen omgekleed zijn en ze gezamenlijk naar de slaapkamer gaan.

13.00 uur: Alle kinderen die éénmaal gaan slapen, gaan naar bed. De PM houdt in de gaten wanneer alle kinderen slapen. Daarnaast worden de kinderen in de gaten gehouden door middel van een babyfoon. De PM kan een activiteit aanbieden (binnen of buiten) of er kan vrij gespeeld worden door de kinderen die wakker zijn.

13.30 uur: De groep wordt schoongemaakt.

14.30 uur: De kinderen die twee keer slapen gaan aan tafel om yoghurt en water/lauwe thee te drinken. Voordat de kinderen aan de yoghurt beginnen wordt het “yoghurtlied” gezongen.

15.00 uur: De kinderen worden één voor één uit bed gehaald, gaan naar de wc en worden verschoond. Vervolgens worden alle kinderen, zo nodig, geholpen bij het aankleden. De kinderen die twee keer slapen gaan nu lekker naar bed.

15.30 uur: Alle kinderen die éénmaal slapen gaan aan tafel om yoghurt te drinken en een gezonde snack te eten. Voordat de kinderen beginnen aan de yoghurt wordt het “yoghurtlied” gezongen.

16.00 uur: Na de yoghurt gaan de kinderen binnen of buiten spelen. De PM kan een activiteit aanbieden (binnen of buiten) of er kan vrij gespeeld worden.

16.00-18.30 uur: De kinderen mogen opgehaald worden en is de tijd voor een overdracht tussen de PM en de ouder.

16.30 uur: De kinderen die twee keer slapen worden uit bed gehaald en iedereen gaat naar de wc of wordt verschoond.

17.00 uur: Alle kinderen krijgen water/lauwe thee te drinken met eventueel nog een gezond snackje.

18.00-18.30 uur: De groepen worden samengevoegd.

18.30 uur: Heppienest is gesloten.

9. Ruimte en inrichting

De ruimtes en inrichting van het kinderdagverblijf zijn van essentieel belang. Wij vinden het belangrijk dat de ruimtes groter zijn dan volgens de GGD eis noodzakelijk is en rust en geborgenheid uitstralen. Dit bieden wij door de ruimtes ingericht te hebben volgens de GGD veiligheidseisen. Er zijn veel neutrale kleuren gebruikt en de ramen blijven schoon en leeg. De kleur van de groep is terug te vinden in de lampen, kast, klok, enz. Het speelgoed is zoveel mogelijk van hout. Het wordt regelmatig schoongemaakt en nagekeken op slijtage en kapot speelgoed wordt direct van de groep verwijderd.

Slaapkamers

Alle groepen hebben een eigen slaapkamer, de babygroepen en dreumesgroep hebben twee slaapkamers. De kinderen krijgen hierdoor de rust die zij nodig hebben. De kinderen slapen altijd in hetzelfde bed, omdat dat rust en duidelijkheid geeft voor het kind. De inrichting is conform de veiligheidseisen. De ruimtes zijn donker gemaakt door middel van donkere gordijnen, zodat er meer rust heerst. Elke slaapkamer heeft een eigen raam/ventilatiesysteem, zodat er altijd sprake is van een goede ventilatie.

Babygroepen

In de babygroep is het speelgoed afgestemd op de belevingswereld en de interesse van de jongste kinderen. De ruimte is overzichtelijk gehouden, waardoor een geborgen en veilige sfeer ontstaat. De baby's kunnen vrij rondkruipen of in een box spelen. Ze kunnen op een kleed voor de spiegel vrij spelen, even in een wipstoel de groep overzien of onder een babygym zich motorisch en zintuiglijk ontwikkelen. Voor de grotere kinderen op de groep is er een keukentje, loopkarretjes, duplo, puzzels e.d aanwezig.

Dreumesgroep

In de dreumesgroep zijn er verschillende speelplekken waar kinderen zich in kunnen terugtrekken in hun eigen spel of even kunnen uitrusten. Er is een afwisselende speelhoek (denk aan verschillende activiteiten: auto's, poppen, trein, enz) een keukentje, een huisje, een bouwhoek en een rust/leeshoek. De tafels in de dreumesgroep worden vaak gebruikt om activiteiten aan te verrichten zoals knutselen, tekenen, puzzelen of verven. De oudste dreumesen spelen soms in de speelzaal van de peuters, zo kunnen zij alvast de volgende ruimte exploreren waar zij naar toe gaan als ze net weer iets ouder zijn. Verder is er een open ruimte, zodat kinderen zich vrij kunnen bewegen. Kinderen kunnen zich hier vermaken door een eigen spel te verzinnen of bijvoorbeeld te dansen.

Peutergroepen

Elke peutergroep is verdeeld over twee ruimtes. De "stamgroep" en de speelzaal. In de stamgroep staan de tafels, waar kinderen aan kunnen eten en drinken en waar ook de rustigere activiteiten verricht worden (denk hierbij aan puzzelen, met duplo bouwen en boekjes lezen). Naast de stamgroep is er een grote speelzaal voor beide peutergroepen. Deze speelzaal is ingedeeld met verschillende speelhoeken. Tevens is

hier een mooi speelhuis aanwezig, waar de kinderen zich heerlijk in en op de glijbaan kunnen uitleven. De peuters mogen vaak kiezen waar ze willen spelen.

Tuin

De tuin is ingericht zodat kinderen van de verschillende groepen zich allemaal goed en veilig kunnen vermaken. Voor de jongste kinderen is er een eigen terras, waar ze fijn op een kled kunnen spelen. Voor de grote kinderen is er een zandbak, een “fietspad” en een speelhuisje aanwezig. Er zijn picknicktafels waarop buitenactiviteiten op kunnen worden georganiseerd (denk bijvoorbeeld aan verven). Er is gras om in te rollen, om het te plukken en te ruiken. En er is ook een grote tegelplaats waarop kring spelletjes kunnen worden gedaan.

Balkon

Het balkon grenst aan de dreumesgroep op de tweede verdieping. Zo kunnen de kinderen makkelijk even een frisse neus halen en de deuren kunnen altijd veilig open staan. Er staat afwisselend speelgoed op het balkon (watertafel, zandbak).

10. Vier-ogen principe

Vanaf dag één werken wij met het vier-ogen principe. Dat wil zeggen dat 1 PM en een volwassene (PM, ouder, stagiaire, huishoudelijke hulp, directie) bij de kinderen kan zijn gedurende de gehele dag van de opvang). Dit, omdat Heppienest graag een zo veilig mogelijke omgeving wil creëren/bieden en wij erin geloven dat toezicht/controlle daaraan bijdraagt.

Gebouw

Openheid en transparantie is in ons kinderdagverblijf al tijdens de verbouwing een belangrijk uitgangspunt geweest. Alle kindertoiletdeuren, slaapkamerdeuren en groepsruimtes hebben ramen. Verder hebben wij waar mogelijk ook nog extra ramen geplaatst. Er is veel verbinding tussen de groepen. En op alle slaapkamers en groepen zijn babyfoons.

Extra “ogen”

Op Heppienest zijn verschillende extra mensen aanwezig naast de PM:

- De directie is elke dag aanwezig.
- De huishoudelijke hulp werkt vijf dagen in de week.
- En wij werken met stagiaires.

Samenwerking

Openheid, eerlijkheid en samenwerking in en bij het team is essentieel bij het vier-ogen principe!

Externe partij

Wij controleren onze gasten (klussers, kpn, enz.) altijd aan de hand van hun ID en hebben hiervoor ook een registratiebeleid. De vaste kinderkapper heeft naast haar ID ook haar VOG (Verklaring Omtrent Gedrag).

Ouder

Aan de ouder vragen wij om alert te zijn en met vragen, vermoedens, tips, altijd direct naar de directie te komen.

11. Aandacht voor kwaliteit en stabiliteit

Er is naast de ruimte en inrichting ook veel aandacht voor de kwaliteit van het personeel(-sbeleid) en de voeding.

Personeel

Alle personeelsleden hebben een gekwalificeerd diploma en een VOG (verklaring omtrent gedrag).

De PM's hebben regelmatig groepsoverleg en een teamvergadering waarin lopende zaken besproken worden en scholing gegeven kan worden.

De PM's hebben allemaal een kinder-EHBO diploma. De herhaling vindt jaarlijks plaats.

De PM's hebben twee dagen per jaar een trainingsdag met het gehele team. Hierop bespreken wij vakinhoudelijke thema's, de ontwikkeling van het kind en de ontwikkelingen in de markt, komen er externe mensen langs om ons iets bij te leren en hebben wij vaak een teambuildingsmoment.

Heppienest beschikt over twee directieleden die beiden uit de kinderopvangwereld komen en veel kennis en ervaring met zich meebrengen. Zij zijn standaard achterwacht en zijn veel aanwezig op Heppienest en op de groepen.

Er werkt elke dag een huishoudelijk medewerker op Heppienest. Zij is er om te zorgen dat de PM meer tijd en aandacht hebben voor het kind en op de groep. De huishoudelijke medewerker regelt al de was, de vaat en houdt alle toiletten en algemene ruimtes schoon.

Stagiaires, vrijwilligers en BBL-ers

De directie nodigt de sollicitanten uit voor een kennismakingsgesprek. Mochten wij een klik hebben, bepalen wij in overleg met de sollicitant op welke groep zij een dag mee kan lopen. De sollicitant werkt erg nauw samen met haar begeleider, dus pas als de klik er van beide kanten is, mag de sollicitant bij ons aan de slag. De begeleider en de sollicitant hebben iedere twee weken een gesprek om de voortgang te bespreken.

Bij Heppienest werken vaak stagiaires, zij volgen de studie PW 3 of 4 (Pedagogisch Werker). Zij ondersteunen de PM op de groep en ontwikkelen zich tot gediplomeerde pedagogisch medewerker. Een stagiaire staat altijd boventallig (extra) op de groep, wat inhoudt dat de PM verantwoordelijk is voor de kinderen. Wij hebben een stage beleid ontwikkeld waarin staat beschreven dat de stagiaire de eerste weken komt kennismaken met de ouders, kinderen, collega's, dagritme en administratieve taken. Daarna mag zij zich steeds meer richten op de verzorgende en schoonmaak taken en activiteiten uitvoeren. De begeleider heeft minimaal 3 jaar werkervaring en heeft een opleidingsniveau wat minimaal zo hoog is als de stagiaire.

Bij Heppienest kan een vrijwilliger werken. Deze vrijwilliger is altijd boventallig (extra). Zij ondersteunt de PM bij de dagelijkse handelingen, leest voor en speelt met de kinderen, eet mee en helpt bij de opruim/schoonmaak werkzaamheden. De begeleider heeft minimaal drie jaar werkervaring.

Bij Heppienest kan een BBL-er werken. Dit houdt in dat iemand beroepsbegeleidend leert. Zij gaat 1 dag per week naar school en werkt daarnaast minimaal 20 uur per week bij Heppienest. Zij start boventallig en leert de kinderen, ouders, team, dagritme rustig kennen. Wanneer de begeleider dit mogelijk acht, bouwt de BBL-er, afhankelijk van de studie, haar verantwoordelijkheid op zodat zij uiteindelijk als zelfstandig functionerende PM kan werken. De begeleider heeft minimaal 3 jaar werkervaring en heeft een opleidingsniveau wat minimaal zo hoog is als de stagiaire.

Maximaal twee vaste gezichten voor 0 jarigen

Bij de babygroep krijgt een kind twee vaste gezichten toegewezen. Op de dag dat het kind komt is altijd minimaal één van deze twee pedagogisch medewerker werkzaam.

Dit ziet er bijvoorbeeld zo uit:

Ma	Di	Wo	Do	Vrij
PM A	PM A	PM A	PM B	PM B
PM B of C	PM B of C	PM B of C	PM A of C	PM A of C

Maximaal 3 uur afwijkend van de BKR-regeling

De BKR (Beroepskracht-KindRatio) regeling is de Ratio aan Kinderen die een Beroepskracht mag opvangen. Op een dag mag je van de wettelijke BKR drie uur toegestaan afwijken. Wij voldoen dus gedurende minimaal 8 uur per dag aan dit ratio. Afwijkend is het in de ochtend (half uur), pauze (anderhalf tot 2 uur) en in de middag (half uur).

Ochtend - middag

Rood en Geel (babygroepen), Oranje en Blauw (peutergroepen) werken met vier PM. Zij voegen aan het begin en aan het eind van de dag samen, zodat ze voldoen aan de ratio. Alleen tussen 8.30 uur - 9.00 uur in de ochtend en 16.45 uur - 17.15 uur in de middag wijken wij af binnen de bepaalde grenzen.

Bij Paars (dreumesgroep)werken 3 PM en wijken wij 's ochtends af van 8.45 uur - 9.15 uur en 's middags van 16.45 uur -17.15 uur. Paars opent en/ of sluit soms op de speelzaal, zodat ook zij altijd aan de ratio voldoen.

Pauze tijden

Werken er 4 PM dan wijken ze in de pauzetijd 1,5 uur af:

13.00 uur - 13.45 uur 2 PM pauze

13.45 uur - 14.30 uur 2 PM pauze

Werken er 3 PM dan wijken ze in de pauzetijd 2 uur af:

13.00 uur - 13.40 uur 1 PM pauze

13.40 uur - 14.20 uur 1 PM pauze

14.20 uur - 15.00 uur 1 PM pauze

In de pauzes zijn er altijd 2 PM op de groep aanwezig.

Voeding

Voeding neemt een belangrijke plaats in bij de dagopvang. Het aanbieden van verantwoorde en gevarieerde voeding is belangrijk. Er wordt op gelet dat kinderen gevarieerd broodbeleg, fruit en drinken aangeboden krijgen. Met speciale voeding, een dieet en de levens -, geloofsovertuiging van een kind houden we natuurlijk rekening. Het kwaliteitsniveau van onze voeding is hoog. Wij werken met biologisch brood, melk, jam, yoghurt en (seizoensgebonden) fruit. Verder werken wij met A-merken.

Het is natuurlijk belangrijk dat de voeding hygiënisch bewaard wordt, versproducten niet te lang buiten de koeling staan en dat er gelet wordt op de houdbaarheidsdatum. Flesvoeding wordt hygiënisch bereid, alle merken zijn bij ons verkrijgbaar. Borstvoeding mag bij ons, mits gekoeld en voorzien van naam en datum, worden meegebracht en wordt bewaard achter in de koelkast, waarna het in de flessenwarmer opgewarmd wordt.

Na het gebruik worden de flessen en spenen allemaal gesteriliseerd in de sterilisator.

De biologische fruithappen zijn altijd vers bereid en worden zo mogelijk met verschillende vruchten gemaakt wanneer het kind dat mag.